Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 34
van **FREYA SAEYS**
datum: 13 november 2019

---

aan **JAN JAMBON**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Vlaams team Gedragsinzichten - Stand van zaken

Het Vlaams team Gedragsinzichten werd opgericht naar aanleiding mijn voorstel van resolutie (*Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 852/1). Het had als doel kennis en ervaring te bundelen binnen een Vlaamse nudge-unit, maar ook om nauw samen te werken met de Vlaamse departementen en gedragswetenschappers uit de academische wereld. Jaarlijks worden proefprojecten geselecteerd waarbij men gebruikmaakt van gedragswetenschappen bij de uitvoering. De Vlaamse overheid sloot hierover destijds een raamovereenkomst voor vier jaar af met het gespecialiseerd onderzoeksbureau Tempera. Nu de overeenkomst bijna ten einde loopt, wens ik aan de minister de volgende vragen voor te leggen.

1. Hoeveel opdrachten heeft Tempera intussen reeds opgestart? Wat is het onderzoeksopzet/de methodiek/de selectie van onderzoekspopulatie voor elke opdracht?
2. Hoeveel entiteiten van de Vlaamse overheid hebben in tussentijd Tempera reeds gecontacteerd? Hoeveel entiteiten hebben reeds gebruikgemaakt van de expertise van het Vlaams team Gedragsinzichten? Hoe vertaalt zich dit?
3. Hoe ziet het screeningsmodel er concreet uit waarmee het team Gedragsinzichten momenteel bezig is en in hoeverre leunt dit aan bij het 'gedragswiel' als basis?
4. Welke departementen worden hierbij betrokken?
5. Op welke manier worden deze departementen betrokken?
6. Hoeveel personeelsleden werken momenteel in het team Gedragsinzichten?
7. Staan er momenteel nog projecten gepland?
8. Hoe verloopt het contact met de wetenschappers, onderzoeksinstellingen en academici?
9. Hoe wil men in de toekomst verder werken met behulp van gedragswetenschappen?

JAN JAMBON
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD
op vraag nr. 34 van 13 november 2019
van **FREYA SAEYS**

---

1. Er werden 9 onderzoeksopdrachten besteld bij Tempera via het raamcontract voor gedragsonderzoek. Het onderzoeksopzet en de methode variëren naargelang de opdracht. Het gaat bijvoorbeeld over terreinmetingen (bv. hoeveelheid afval), observaties van gedrag, interviews, tellingen, enz.
   Van de afgeronde projecten zijn samenvattingen beschikbaar op de website van het team Gedragsinzichten: https://overheid.vlaanderen.be/gedragsinzichten#lopend (zie in de rubriek "Voorbeelden van projecten").

2. Een tiental entiteiten van de Vlaamse overheid hebben Tempera gecontacteerd om te na te gaan of hun onderzoeksvraag paste binnen het raamcontract voor gedragsonderzoek. Ook het team Gedragsinzichten wordt regelmatig gecontacteerd door Vlaamse entiteiten.

   In 2018 kreeg het team vragen van 9 entiteiten: Het Facilitair Bedrijf, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Departement Omgeving, Departement Kanselarij en Bestuur, het Crisiscentrum van de Vlaamse overheid, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Toerisme Vlaanderen, de werkgroep Armoede en energie, Agentschap Overheidspersoneel.

   In 2019 was er overleg en/of samenwerking tussen entiteiten van de Vlaamse overheid en het team Gedragsinzichten over de volgende items:
   - Agentschap Zorg en Gezondheid (team Algemene Preventie): sessie met de Gedragsverkenner;
   - Departement Mobiliteit en Openbare Werken (congres Vlaamse Stichting Verkeerskunde): Gedragsverkenner over onaangepaste snelheid en afleiding achter het stuur;
   - Audit Vlaanderen (agentschapsdag): algemene presentatie en werksessies met brieven, presentaties, mails;
   - Departement Omgeving (Dierenwelzijn): sessie met de Gedragsverkenner;
   - Vlaamse vaccinatiekoepel: gedragsverkenner + de vraag om na te denken over zwembadhygiëne;
   - SERV (proeverij over gedragsinzichten): algemene presentatie, 3 workshops Gedragsverkenner, 4 workshops rond brieven;
   - Departement Kanselarij en Bestuur (team Duurzame Ontwikkeling) i.s.m. Agentschap Binnenlands Bestuur, Agentschap Overheidspersoneel, Onroerend Erfgoed en de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen: print-off project (toelichting op https://do.vlaanderen.be/minderprinten);
   - Communicatieraad beleidsdomein onderwijs: Gedragsverkenner;
   - Agentschap Innoveren & Ondernemen: aanpassen brief bedrijfsoverdracht;
   - Gemeenschappelijke Dienst voor Preventie en Bescherming: opleiding preventieadviseurs ergonomie + Gedragsverkenner op Welzijnsforum;
   - Syntra Vlaanderen: eerste sessie Gedragsverkenner over ondernemersvorming bij kortgeschoolden + tweede sessie Gedragsverkenner voor Syntra Vlaanderen i.s.m. Unizo over hoe KMO's de juiste competenties kunnen aantrekken;

- Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (Inspiratiedag): gesprekstafel over gedragsinzichten + brieventool ; project met een sociale huisvestingsmaatschappij rond ordelijk gebruik van gemeenschappelijke ruimtes;
- Agentschap Overheidspersoneel (Week van de gezondheid): experimenten om het trapgebruik te stimuleren en de sportruimte in de kijker te zetten;
- Internationaal congres voor onderwijsnetwerken: informerende sessie n.a.v. de uitdaging rond het 'stimuleren van online delen' op vraag van Klascement;
- Agentschap Binnenlands Bestuur: aanpassen van de uitnodigingsbrieven m.b.t. de stads- en gemeentemonitor;
- Departement Omgeving: workshop Gedragsverandering Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

2. Het team Gedragsinzichten fixeert zich niet op één bepaald gedragsmodel maar probeert de verschillende bestaande modellen te benutten. Zo gebruikte het team reeds het 7E-model van Fran Bambust, het EAST-kader van het Britse Behavioural Insights Team, de gedragstoets uit Nederland en het BASIC model (Denemarken, OESO).

4-5. Alle departementen van de Vlaamse overheid zijn betrokken. Het team Gedragsinzichten heeft immers sinds 2014 organisatiebrede kennisdelingssessies georganiseerd. Daarin werden een aantal modellen voorgesteld en als proeverij aangeboden (https://overheid.vlaanderen.be/gedragsinzichten-kennisdelingssessies). Er is ook communicatie tussen het team Gedragsinzichten en de entiteiten van de Vlaamse overheid via de website van het team Gedragsinzichten, kennisdelingssessies, mailings en spontane contacten.

6. Het team Gedragsinzichten bestaat uit 4 personen die samen ongeveer 3 VTE invullen.

7. Er zijn nog meerdere projecten bezig of gepland.

   - Er lopen twee projecten met het departement Omgeving i.v.m. (1) de omschakeling van dierlijke naar plantaardige eiwitten en (2) gedragsverandering van burgers m.b.t. het beleidsplan Ruimte Vlaanderen.
   - Met het Departement Economie, Werkgelegenheid en Innovatie is er overleg over hun projecten in het kader van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten.
   - In 2020 is een project gepland met het agentschap Innoveren & Ondernemen rond de bedrijfsoverdracht.
   - Het team Gedragsinzichten onderzoekt met verschillende academische partners welke projecten kunnen uitgevoerd worden met bachelor- en masterstudenten.

8. In samenwerking met het Instituut voor de Overheid en de KU Leuven organiseert het team Gedragsinzichten een tweedaagse basisopleiding met een terugkom-moment. Ook masterstudenten (o.a. KU Leuven, Universiteit Antwerpen) kunnen samenwerken met het team. Zo lopen er (en liepen er ook in het verleden al) enkele experimenten met professor Filip Boen (KU Leuven) om het trapgebruik te stimuleren.

   Tijdens de netwerkevents komen toonaangevende wetenschappers en academici van verschillende onderzoeksinstellingen uit binnen- en buitenland spreken. Het team ging ook al in op uitnodigingen om zijn werk voor te stellen, bijvoorbeeld op de WINK Nudging and Beyond Conference (Utrecht) en op de European Behavioural Insights expert meeting (Den Haag).

9. De ambitie bestaat erin te bereiken dat werken met gedragsinzichten een evidentie wordt bij de Vlaamse overheid en dat er een cultuur ontstaat waarbij in de beleidsvoering steeds gekeken wordt naar de gedragsfactoren.

We beogen ook dat de Vlaamse overheidsentiteiten meer evidence-based werken, waarbij men durft te experimenteren om zo te leren wat werkt en wat niet. Daarom zal het team Gedragsinzichten een voorstel uitwerken om de bestaande raamovereenkomst voor gedragsonderzoek een vervolg te geven dat nog meer op maat is van de behoeften binnen de Vlaamse overheid.